

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ruКЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЕНГЕШ

Казбек Коков Правительстволу КОМИССИЯНЫ ЖЫЙЫЛУУНА КЪАТЫШХАНДЫ

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** Регионну айнытыу жаны бла правительстволу комиссияны президиумуну жыйылыуна къатышханды. Кенгешни РФ-ни Правительствосуну Председателини орунбасары **Марат Хуснуллин** бардыргъанды.

Ишни магъаналы ызларыны араларында вице-премьер федерал эм регион бюджетлени ырысына бардырылган къурулушну чурумсуз планнга кере финансированиасын белгилегенди. Андан сора да, себеплик этер ючюн Россейни Правительствосу, ол санда ипотека кредитованияны программасын айнытхан жашау журтланы къурулушларыны теркликлерин ёсдюрююню айтханды. «Хар ипотекалы сом – ол регионлагъа инвестицияды», – дегенди **Марат Хуснуллин**. Ол айтханнга кере, банканы ипотекалы программала бла ишлери бек магъаналы борчду.

Къабарты-Малкъарда жашау журтланы кийриуну терклиги ёсгенлей турады: мартда, былтыргы жылны бу кезиюуу бла

тенглешдиргенде, ол 44,7 процент болгъанды. Регион ипотекалы кредитование ёсген субъектлени санындады: февральда, былтыргы жылны бу кезиюуу бла тенглешдиргенде, ипотеканы бериу 8,7 процентге ёсгенди.

Инфраструктура проектлени бардырыу соруула сюзюлгендиле, миллет эм федерал проектлени кассалы толтурулууларына да къаралгъанды. Къабарты-Малкъарда эл тийрелени транспорт инфраструктураларын айнытыу программа жаны бла контрактация ан-

дан ары бардырылады, «Къоркъуусуз качество жолла» миллет проектге кере 80 процент контракт тохташдырылгъанды, кассалы толтуруу къыралда орталыкъ кёрюмдюледен бийикдиле. «Ырахат шахар болумну къурау» федерал проектге кере ишлени контрактациялары тамамланып бошалгъанды дерчады.

Марат Хуснуллин инфраструктура проектлени тындырылыулары бла байламлы ишлени андан ары бардырыу эм тынгылы объектлени, ол санда школаны, больницаланы

къурулушларын тохтатмау бек магъаналы болгъанын белгилегенди.

Правительстволу комиссияны жыйылыуу бошалгъандан сора **Казбек Коков** КъМР-ни къурулуш эм ЖКХ министри **Алим Бербеков** эм КъМР-ни транспорт эм жол мюлк министри **Аслан Дышеков** бла кенгеш къурагъанды. **Марат Хуснуллин** айтхан ызлада битеулю болум тинтилгенди, энчи объектледе ишлени бардырылганларына эс бурлгъанды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы К.В. Коковну сыйлы Рамазан ай башланганы бла АЛГЫШЛАУУ

Муслиманланы барысын да жюрегимден сыйлы Рамазан ай башланганы бла алгышлайма!

Бу сыйлы ай муслиманлагъа жашауда керти иннетлени ангыларгъа, къатында адамлагъа чомартлыкны, суймекликни кёрюзтюрге, тэзюмлююкге, жандауурлыккъа, ахшы ишлени кёбейтирге юйретеди. Бу ариу тёреле жашауда бардырылып, Рамазанда динлени бла миллетлени араларында келишиуюлюкно сакъларгъа, жамауатны намысадеп, кылык мурдорун игилендирге, ёсю келген тёлуюю юйретирге онг барды.

Бу сыйлы кюнде Къабарты-Малкъарны жамауатына саурукъ, ырахматлык, ахшы ишледе бла башламчылыккъада жетишимле тежейме.

Саулукъ

Бийик даражалы медицина оборудование орнатылгъанды

«Саулукъ сакълау» миллет проектни КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосуну «Жюректамыр ауруулагъа къажалукъ» регион проектине тийишлиликде Республикалы клиника больницада жангы медицина оборудование тохташдырылгъанды – жюректни бла тамырланы тинген энчиленген 128-срезли компьютер томограф эм высокопольный магнит-резонанс томограф.

Багъасы 77,7 миллион сом болган магнит-резонанс томограф РКБ-ны Регион къан-тамыр арасында багъылган мыйыларында къан жюрюгенлери тапсыз болган саусулагъа къараргъа деп орнатылгъанды. Асламысында аллай саусула инсулт болганладыла неда баш сюек-мыйы ачытыула алганладыла. Томографны магнит-резонанс диагностиканы алчы технологияла жаны бла уллу диагностика кючю барды. Тёгерегини бийик бирлешдирген кючю болган мукъуладис битеу диагностика жумушланы бийик даражада толтурургъа онг береди. Бу адамны чархында башха органлагъа да къарап, гитче заранланы окъуна баямларча тинтиу амаллары болган аппаратды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Биз биргебиз! Биз – Россейбиз!

Ахыры 2-чи бетдеди.

Белгилеу

Жюректен келген алгышла, гюлле, саугъала да

4 бет

Эришуу

Миллет ашарыкъларыбызны кёрюзтгендиле

10 бет

КЁЛЛЕНДИРИУ

КъМР-ни Башчысы аскерчиле бла тубешгенди

КъМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Прохладный шахарда орналган 31681 аскер бөлүмде къуллук этгенле бла тубешгенди.

Республиканы оноучусу аскер бөлүмнү таматасыны орунбасары бла бирге ёлген аскерчилени хурметлерине деп ишленген эсгертмеге гюлле салганды.

Жолучулукну кезиунде Казбек Коков солдатла турган эм аш-суу жюрюген жерлеге къараганды, аскерчиле ишчи кюнлерин къалай ётдюргенлери бла шагъырейленгенди, деп билдиргенди республиканы оноучусуну пресслужбасындан.

Казбек Коков аскер бөлүмде къуллук этгенле деп жыйылган гуманитар болушлукну бергенди, шендю аланы асламысы ишчи командировкагъа кетип турадыла – энчи аскер операциягъа къатышдыла. Казбек Коков кесини телеграм-каналында аскерчи жашлагъа, ыразылыгъын билдирип, алгъыш сёзле жазганды, «ала жигитлиликлерин эм энчи батырлыкъларын кёрюзте, Россей Федерацияны къорктуусулугун жалчытыу бла байламлы борчланы толтура эм Донбассда бла Украинада жашаган мамыр адамланы неонацистледен къорулайдыла». «Жюрегими теренинден Ата журтубузну сейирлерин къорулагъа анлары ючюн аскерчилеге ыразылыгъымы билдире-ме», – деп айтылады Къабарты-Малкъарны Башчысыны билдириунде.

руулайдыла». «Жюрегими теренинден Ата журтубузну сейирлерин къорулагъа анлары ючюн аскерчилеге ыразылыгъымы билдире-ме», – деп айтылады Къабарты-Малкъарны Башчысыны билдириунде.

Казбек Коков Правительствоу Комиссияны жыйылыууна къатышханды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Республиканы Башчысы, РФ-ни Президентини буйрукларына тийишлиликде миллет проектле бла байламлы федерал даражада салынган борчланы эсге алып, ишлени андан ары тамамлау планын белгилегенди. Казбек Коков аланы ёлчемлерин эм толтурулуларын, тийишли «жол карталаны» да тынгылы контрольда тутаргъа буюрганды. Эсигизге салайыкъ, Къабарты-Малкъарда быйыл уллу социал магъаналы проектлени бардырыу башланады. Республиканы Башчысы миллет проектлеге эм федерал программалагъа кёре ишленген эм тохтамай эс бурууну излеген баш магъаналы объектлени белгилегенди.

Сёз 77 километр узунлугу болган Бахсан жыйымдыкъ водопроводну юсюнден барганды, аны къурулушун бардырыгъа Россейни Правительствосуну берген бюджет кредитни хайырындан онг болганды. Проектни багъасы 2 миллиард сомдан асламды, къурулушну 2023 жылда декабрьде тамамларгъа умутлудула.

«Жашау журт эм шахар болум» миллет проектни чеклеринде Нальчикде юйле ишлене турган тийреледе инфраструктура къурулуш бардырылады. «Ырахат шахар болумну къурау» федерал проектге 12 жамауат тийре киреди, ол санда Нальчикде 7 жангы сквер, Прохладныйде, Майскийде эм Тырныаузда

тийирелени тапландырыу.

«Саулукъ сакълау» миллет проектни чеклеринде регионда бир жолгъа эки уллу объектде ишле башланадыла, ол 250 жатар жери болган Республикалы онкология диспансерди эм Нальчикде сменагъа 500 адамгъа къараргъа боллукъ поликлиникады. «Билим бериу» миллет проектни «Бююнню школ» федерал проектне кёре 10 жангы школ ишленирикди. Быйылны ахырына Прохладныйде – 785 жери, Нарткъалада – 500 жери, Куба элде 500 жери болган мектеплени къурулушларын тындырыгъа умутлудула.

КъМР-ни Минстрою эки уллу школну къурулушуна къырал контрактла тохташдырганды: Нальчикде 1500 жерлиге эм Бахсанда 1224 жерлиге. 2022 жылда дагъыда Прохладный шахарда 560 жери болган бир мектепни, Псынабода 150 жери болган, Красносельскоеде 500 жери болган, Сармаковада 275 жери болган, Майскийде 330 жери болган школланы къурулушлары башланадыла. Бу объектле 2023 жылны декабринде хазыр боллукъдула.

Школгъа дери билим берген жерле кёбейиркиди. Быйыл Вольный Аулда, Жангы Малкъарда сабий садла жашаугъа кийирилкиди, Бахсанда 6-чы номерли школда школгъа дери билим бериу бөлүм эм 10-чу номерли школда ясли блок, Ташлы-Талада школгъа дери билим берген бөлүмнү яслий да.

Андан сора да, быйыл «Физический культураны бла спортну

айнытыу» къырал программаны чеклеринде шендюголю пятиборье бла юреширча спорткомплексни хазыр этерге эм Нальчикде ишлери 2024 жылны декабрыне тамамланып бошалыгъа тийишли башы жабылган жалган бузу бла катокну къурулушун башларгъа умутлудула. КъМР-ни Башчысыны буйругу бла Тёбен Чегемде мини-футбол майданы къурулушу да ишлени тизмесине къошулганды.

«Къорктуусуз эм качествому жолла» миллет проектге кёре быйылгъа 66 объект планнга салынганды, аладан экиси 2023 жылгъа кечерикдиде. Ишле автомобиль жолланы норматив халгъа келтириуге, барьер чеклеулени алышындырыуга, жаяу ётген жерлени светофорла бла жалчытыуга, автомобиль кёпюрлени ремонт этиуге бурулпудула.

Эл тийрелени айнытыу жаны бла къырал программагъа кёре Кёнделени, Экинчи Чегемни, Урухну, Анзорейни, Интернациональноени, Бабугентни, Ново-Ивановскоени чеклеринде 11 километр узунлугу бла жер-жерли магъаналы 8 объект эм Хушто-Сыртны бла Тёбен Чегемни чеклеринде битеулю узунлугу 7 километр болган регион магъаналы 2 объект планнга салынгандыла. Экинчи Чегем-Булунгу автомобиль жолда Тёбен Чегем бла Хушто-Сырт арасында 5,5 километрде тынгылы ремонт этилликди, андан сора да, Нальчик-Нарткъала автомобиль жолну асфальт-бетон къатысы жангыртыллыкды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресслужбасы.

Бийик даражалы медицина оборудование орнатылганды

Ахыры.

Аллы 1-чи бетдеди.

Багъасы 74,5 миллион сом болган 128-срезли компьютер томограф къан тамырланы болумларын, атеросклерозну, юрекини халын эм кёрюмдюлерин, гематомаланы алгъадан къарап кёрюп тинтирча эм къан тамырланы аневризмаларыны анализлерин бардырырча программа жыйымдыкъ бла жалчытылыныпды. Бусагъатда къырал учрежденияда быллай кючю болган ол биринчи томографды.

Жангы томографланы ишлерине КъМР-ни саулукъ

сакълау министри Рустам Калибатов багъа бергенди. Ол айтханга кёре, жангы медицина оборудованины сатып алыугъа регион властвла уллу эс беледиле, нек дегенде тюз диагностика тюз диагноз салыуну мурдоруду. «Саулукъ сакълау» миллет проектни чеклеринде 2019-2021 жыллада КъМР-ни Саулукъ сакълау министерствосу ведомствону бойсунуунда болган махкемеледе шендюголю излемлеге келишген 12 компьютер рентген эм 3 магнит-резонанс томографла салганды.

2013 жылда саулукъ сакъ-

лау къырал учреждениялада бир КТ неда МРТ болмаган эсе, бююнлюкде шендюголю бийик даражалы диагностика оборудование

республиканы баш магъаналы багъуу учрежденияланы барысында да барды.

АЙДАБОЛЛАНЫ
Джамия.

Парламент

Сабийлени солуу кезиулерин игилендирирча

РФ-ни Федерал Жыйылыуунда Законла чыгарычуларыны советини социал политика жаны бла комиссияны кезиулю жыйылыуу видеоконференция амал бла бардырылганды. Аны ишине КъМР-ни Парламентини башчысы Татьяна Егорова

тюрлю башламчылыкда да этгендиле.

Жыйылыуда сабийле солугъан жерлени игилендириуню сорууларына да къаралганды. Жай солуу кезиуно аллында уа ол бютюнда магъаналыды.

Сёз аз тубеген къыйын

да къатышханды. Кенгешде Комиссияны былтыр ишини эсеплери чыгарылгандыла эмда быйылгъа борчла салынгандыла.

РФ-ни субъектлеринде законла чыгарычу органдыны келечилери медицина жумушланы заманында эм керекли ёлчемде тамамланганларын айтхандыла, бу жаны бла регионланы сынауларын сюзгендиле, федерал власть органлагъа тюрлю-

арууланы багъауда керекли багъалы дарманланы сатып алыу борчланы федерал власть органлагъа бериуну амалларына къаралганды. Бу сорууланы РФ-ни Законла чыгарычуларыны советини тубешиюнде сюзерге белгиленгенди. Ол быйыл Санкт-Петербургда 26-27 апрельде бардырыллыкды.

КъМР-ни Парламентини пресслужбасы.

«Законланы чыгаргъан бла бирге аланы бардырылыуларын да сюзерге тийишлиди»

КъМР-ни Парламентини пленар жыйылыуунда былтыр КъМР-де законодательный базаны болуму эмда къабыл кёрюлген законла жашауда къалай бардырылганды сюзюлгенди. Аны юсюнден спикерни орунбасары **Жанатайланы Салим** доклад этгенди. Кенгешни спикер **Татьяна Егорова** бардырганды.

Салим Алиевич Парламентни законла чыгарыу жаны бла ишине иги багъа бергенди. «Къабыл кёрюлген законланы качествому, аланы республиканы социал-экономика жашауна этген себепликлери баямды. Аны докладны жарашдырганда, тамамланган жумушланы сюзгенде Парламентни башчысыны оноуу бла къуралган ишчи къауум белгилегенди», – дегенди ол.

Парламентарийле экономиканы айнытыугъа, халкыны жашау къолайлыгъын игилендириуге, адамланы социал излемлерин жалчытыугъа энчи эс бургандыла. Былтыр республикалы законланы игилендириу иш андан ары бардырылганды. «Бизни баш борчубуз хайырлы, инсанланы излемлерин тамамлагъан праволу базаны къурауду», – деп чертгенди докладчы.

Алай бла былтыр 55 праволу акт къабыл кёрюлгенди, ол санда 54 закон. Аладан 11 – мурдорлудула, жашауда бардырылгъан законлагъа тюзетиуле да къабыл кёрюлгендиле (39), ол санда республикалы база федерал излемлеге келишдирилгенди (20). 4 республикалы закон кючюн тас этгенлери тохташдырылганды. КъМР-ни Парламентини 169 бегими

къабыл кёрюлгенди. Къырал Думаны къарауна депутатларыбыз 1 законопроектни бергендиле – РФ-ни Административ бузукълыкъланы кодексине тюзетиулени.

Доклад толусунлай Интернетде Парламентни сайтын да басмаланыпды. Салим Алиевични айтханына кёре, документде праволу базаны болуму сюзюлгени бла бирге контроль-аналитика ишни эсеплери да бардыла. Ол санда инсанланы эркинликлерин бла праволарын эмда жамауатны къорктуусулугун жалчытыу, экономиканы, жер-жерли самоуправленины, халкыны саулугун сакълау, промышленностьну, транспортну, аграр секторну ишлерин игилендириу эм башха соруула киргендиле.

Битеу да бирге уа республикада жашауда 230 закон бардырылады. КъМР-ни Парламентни ишлеп башлагъан кезиунде бери 2024 закон къабыл кёрюлүп, жашауда бардырыладыла. «Законланы чыгаргъан бла бирге ала къалай толтурулгандылары дайым да сюзюлгюрге керекди. Ачыкъланган кемчиликле праволу базаны игилендирирге онг берликдиле», – дегенди Салим Алиевич сёзюно ахырында.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Республиканы байрамына – магъаналы китап

Бюроу жыйылыуун ача, Борис Паштов бу китапны басмалау республиканы жамауат-политика жашауунда уллу магъананы тутхан иш болганын чертгенди.

- Проектни башламчысы Борис Мустафаевичди, аны жашау жолу тюз ниетлеге кертичиликни юлгюсюдү. Китап Къабарты-Малкъар Республиканы кыраллыгына 100 жыл толганына, СССР кыралганы да 100 жыл болганына сыйлы саугады, ол жыллада урунган, республикабызны тамблагы жарык кюню ючюн кыйын салган адамлагы уллу хурмет этиуню белгисиди. Анда регионда болган тарых ишле, ол санда кыйын, ахшы кезиулери суратланадыла. Бу китапны жазууга Зумакулланы Борис жууаплы кезден кыраганды, автор анда сагъынылган хар инсанга ыспас этгени, сыйгени шарт керюнеди, - деп, Борис Султанович Зумакулланы Борисни партианы

Коммунист партианы регионда бөлүмюнде «Они сделали все, что могли...» деген китапны кыуанчы халда презентациясы болганды. Аны авторла регионда Адамны эркинликтери жаны бла уполномоченный Зумакулланы Борис бла партиа бөлүмюно башчысы Борис Паштов жарашдыргандыла.

ара комитети чыгарган «В ознаменование столетия образования СССР» майдалы бла саугалаганды.

Зумакулланы Борис да алгышлау сөзюнде, эм алгы, соавтору Борис Паштовха, китапны басмалауга себеплик этген адамлагы ыразылыгын

билдиргенди. «Китапда Къабарты-Малкъар Республиканы кыралыуу, аны политика системасыны Октябрь революциядан, биринчи партиа организациядан, Русаков Георгий кыраганды ычейкадан бери айныуу суратланады. Уллу Ата журт урушда хорламны коммунистле кел-

тиргенди, ала чапхандыла окопладан душманны ууатыргы. Бу китапны жазуу битеу акылымы бийлегенди. Аны сылтауу – арт кезиуде тарыхыбызны ол бетлерин унуттургы, совет властыны жылларында этилген ахшы ишлеге ау атаргы, аланы терс жанындан кергюзтюрге

кюрешгенле кеп болгандыларды. Коммунистле кергюзтген жигитлик эсден кетерик туюлду», - деп белгилегенди уполномоченный.

Авторла айтханларыча, Къабарты-Малкъарны бюгюнлюкте тохташхан кырал системасын революцияга дери эм андан сора болум бла тюзюней байларга жарарык туюлду. Алай бир зат баямды: малкъар эм къабарты миллетле бусагъатдагы кюннге жетер ючюн кыйын, кеп чурумлу жолну этгенди. Уллу тюрлениуле болгандыла, алай бир зат а алгыннгылай кыралганды – эки миллет да бир тарых жол бла кеп жылланы барадыла. Ала Россейге башха-башха жыллада кышулгандыла, алай эсе да, анга кертичилай кыалыргы берген антларын тутхандыла.

Республиканы партиа организациясыны башчылары «алгы журтунгу сагъышын эт» деген жорукъ бла ишлегенди, жашагандыла. Аланы

асламысы дуняларын алышхандыла, бюгюнлюкте да сау ветеранла онгларына кере жамауатха хайыр келтирирге кюрешедиле. Зумакулланы Борис да, Борис Паштов да китапда атлары айтылган адамланы туудуклары, учхунлары, аны оккуп, аппалары бла ёхтемленирлерине ийнанганларын билдиредиле. «Биз бюгюн ариу Къабарты-Малкъарда мамырлыкда, келишулюкте жашар ючюн ала кюлдан келгенни амагандыла.

Жангы төлөле да атабабаларыбыз салган огурулу төрелени андан ары бардырырларына ышанабыз», - дейдиле ала китапны ахыр сөзюнде.

Презентацияны ахырында Борис Мустафаевич партианы районлада бөлүмлерине келечилерине китапны саугалаганды, ала библиотекалга да юлешиниркидиле.

**КУЛЬЧАЛАНЫ
Зульфия.**

Суратла авторнудула.

Биз биргебиз! Биз – Россейбиз!

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Орта кюн Нальчикде Музыка театрда «Донбасс» атлы сыйлы кырал академия тепсеу эм жыр ансамблыны, «Кабардинка» академия тепсеу эм «Балкария» фольклор-этнография тепсеу ансамбльлени жандауурлук концертлери болганды. Ол Россейни эмда Къабарты-Малкъарны Культура министрстволарыны башламчылыклары бла «Биз – Россейбиз» федерал программаны чеклеринде кыралганды.

Аны ачылыуунда КъМР-ни Правительствону Председатели Мусукланы Алий жазган адресни аны орунбасары Марат Хубиев окыганды. Кырал Думаны республикадан депутаты Геккиланы Заур эмда Къабарты-Малкъарны Парламентини спикери Татьяна Егорова сөлөшгенди. Мусукланы Алий кыонаклагы айтхан сөзюнде: «Бу кыйын кезиуде бизни республиканы адамлары Донецк Халкь Республикага бла Луганск Халкь Республикага кыарындашлык сезимин билдирип, кел

этдиредиле. Россейни маданияты халкъланы маданиятларындан кыуралады. «Биз – Россейбиз» федерал программа бизге бир бирге билеклик этерге чакырады», - деп айтылганды. Дагыда ол санат ишчилеге илхам, саулык да тилегенди.

Татьяна Егорова Донбасс бизге не жаны бла да жууук болганын, арада байламлык кеп сынамалада кючленнгенин белгилегенди. «Бусагъатда Донбассха кыарындаш билеклик этиу борчубузду. Бу концерт бизни бирге

татлылыгыбызны шагъаттыды», - дегенди ол.

Геккиланы Заур а Россей ючюн, бизни республикабыз ючюн, Донбасс ючюн да тилек бла башлаганды сөзюндө. Ол, аны иги адамларына ыразылыгын айтып, ала бизге бюгюн кеслерини бир кесекчиклерин – сейирлик ансамбльлерин ийгенлерин белгилегенди

эм ол шарт ючюн алагы ыспас этгенди.

Юч ансамбль да кеслерини усталыкларын кергюзтгенди.

«Донбасс» академия тепсеу эм жыр кырал ансамбльни директору Ольга Горячева ансамбль 1937 жылда кыралганын, андан бери да ишин тохтаманын айтханды. «Бу гастрольла Дондагы Ростовда башлангандыла. Биз бу кюнледе Краснодар эм Ставрополь крайлада, Адыгеяда бла Шимал Осетияда болганбыз. Мындан

Махачкъалага, Астраханьга, Элистага, Волгоградха атларырыкыбыз Узакъ Востокга дериди жолубуз. Програмага кере, эллиден артык шахарда боллукъбуз. Бизге Нальчикде ариу тюбегенди. Бизни таныган, билген адамлагы – Энейланы Магометге, Игорь Атабиевге кыонак болганыбыз а бютюнда кыуанчыды», - дегенди. Ол бу кыйын кезиуде аланы быллай концертлери Донбасс таукеллигин тас этмегенин белгиси болганын чертгенди.

«Донбасс» кырауучулагы, «Донбасские парни» деген тепсеу бла башлап, «Калинка», гопак, «Моряки Азовской флотилии», «Русский танец», «Казачий пляс», «Русская зима», «Барыня», «Пряники» деген эм башха тепсеуленни кергюзтгенди. Аланы сахнада от бла, кюнча жарыклыкларын, аязча теркликлерин, иги ишленген тепсеулерин республиканы жамауаты бек жаратханды.

Андан сора да, донбассчыла жырла бла кыуандыргандыла. Концерт «Не возвращайте на Донбасс войну!» деген жыр бла башланганды. Аны Украинаны сыйлы артисткасы Виктория Струкова жырлаганды. Жыр айтылганда, ары келген адамла ёрге кыбул, алай билдиргенди Донбасс бла бу кюрешде бирликлерин. Дагыда жыр айтханлары араларында Евгений Васькин бла Анатолий Миняло да болгандыла.

«Балкария» фольклор-этнография кырал тепсеу ансамбль тюз тепсеу, абезех, «Къамала бла тепсеу», «Асланбий», «Хардар» эм башха номерле бла кыуандырганды. «Кабардинка» кырал академиялы тепсеу ансамбль а къафа, «Танец причерноморских адыгов», «Черкесское игрище», удж, исламей деген эм башха тепсеуле кергюзтгенди.

**КЕРТИЛАНЫ Сакинат.
Суратланы Артур
ЕЛКАНОВ алганды.**

Болум

Ачыгъанланы жашауларына кыоркыуу жокъду

Республикалы клиника больницага табийгъат газ атылып жаралы болган ючеуленни келтиргенди, аладан бири эр кишиди эм экиси тиширыула. Саусуланы бетлери, бармаклары отдан куйгенди эм бир кесек кыйналып солуйдула, болсада жашауларына кыоркыуу жокъду.

Больницага келтиргенледен бирлери, анда кыалыргы унамагандыла, кыалганынын термический жараланы бакъгъан бөлүмге кергюгенди.

Саусула медицина жаны бла битеу керекли болушлукъну аладыла, деп билдиргенди КъМР-ни Саулукъ сакълау министрствосундан. Министрство болумну контрольда тутады.

БЕЛГИЛЕУ

Жюректен келген алгышла, гюлле, саугъала да

Бу кюнледе Нальчикни отуз ючюнчю номерли мектебинин мурдорунда «Россейде Жылны устазы – 2022» деген Битеуроссей конкурсну шахар округда бардырылган урумуну бошалганын кыуанчы халда белгилегендиле. Аны хурметли кьонакълары уа КъМР-ни жарыкъландыруу, илму эмда жаш тёлкюню ишлери жаны бла министрине орунбасары Екатерина Мисостова, Битеуроссей халкъ фронтну регионда бёлкюню келечиси Ислам Макоев, эришиуню жюри, устазла, окъуучула, ата-анала да болгъандыла.

Эсгерте кетейик, быйыл конкурсну сагъынылган кесегине башха-башха предметледен окъутхан он устаз кьатышханды. Ала бир ыйыкны ичинде танымагъан окъуучуларына дерсле бергендиле, мастер-классла бардыргъандыла.

Педагоглары быллай даражалы эришиуге кьатышханлары бла алгышлай, Екатерина Николаевна устаз кьаллай бирге билимли, хунерли болса да, сабийлени да аллай бирге кеси берген предметни жашырынлыкъларына туюндюраллыкын чертгенди. Къайсы усталыкыда урунганга да конкурс эм алгъа аны жалаңда иши бла байламлы сынам болуп кьалмай, жашауда да аслам затха юйретгенин айтханды.

Эришиуню кьуаргъа, бардырыгъа да себеplik этгени ючюн кьонакълары школну директору Казбек Бляниховха, администрацияны келечилерине, устаз коллективге да ыразылыкын билдиргенди. Конкурсда бюгюнлюкде айырмалы болгъанга, бирсилеге да мындан арысында жетишимле тежегенди.

Билимлерин баямлагъан педагоглары жюриине келечиси, СКГИИ-ни ректоруну орунбасары Эфендиланы Фуад да алгышлагъанды. Ол кеси устаз усталык кьаллай фахмуну, билимни излегенин толу

ангылагъанын эмда сезгенин белгилей, аланы эришиуге кьргюзтген хунерлиликлерине сейирсингенин, кыуанганын да жашырмагъанды. Энци ыразылыкын а школну окъуучуларына билдирип, мектепни тауссала, аллай, ишлерге суйген, ачык кёллю да сабийлени институтда студентле болуп кьорюрге излегенин да айтханды.

Жюрини таматасы шахар округну билим бериу департаментини башчысыны кьулгун толтургъан Валентина Сабанчиева бла сопредседатели, Нальчикни халкъга билим бериуде эмда илму да ишлегенлерини профсоюзларыны шахар комитетини таматасы Татьяна Вологорова да алгышлагъандыла конкурсантлары. Ала бу эришиуге кеслерини келечилерин тынгылы даражада хазырлап жибергенлерин чертгендиле. Ол а конкурс билим бериуде урунганлагъа энчи магъаны туханын ачыклагъан ышан болгъанын да белгилегендиле.

Ызы бла уа ала эришиуню башха-башха номинацияларында айырмалы болгъанлары ачыклап, алагъа саугъала, дипломла да бергендиле. Алай бла педагоглары санында Нальчикни онжетинчи номерли битеулю билим берген школну географиядан устазы Улбашланы Фарида «Хорламгъа итиниюлюк ючюн» деген диплом бла белгиленгенди. Жыйырманчы номерли мектепде инглиз тилден педагог Малкъондуланы Лаура уа «Усталыкыгъа кертичилик ючюн» деген бёлкюмде айырмалы болгъанды.

Эки тюрлю номинацияда бирча энчиленинген а Аслан Кашежведи – «Эм иги методикалы семинар» бла «Эришиуню эм тынгылы дерси». Дагъыда ол сагъынылган конкурсну Нальчик шахар округда бардырылган урумунда биринчи жерге тийишли болгъанды. Экинчи номерли лицейде физикадан

бла астрономиядан окъутады.

Эсгерте кетейик, Аслан Зарифович бу жолгъа дери да быллай эришиуге алчылыкны алган эди. Конкурсну тарыхында шахарда бир устаз экинчи жерге да быллай даражалы эришиуге биринчи орунга чыккъан шарт эндиге дери болмагъанды. Жуукъ заманда (апрельге белгиленгенди конкурс) ол аны республикалы урумунда да ачыкларыкыды кесини хунерин. Эришиуню төрелерине тийишлиликде келир жылда уа ол экинчи лицейде бардырылыкыды.

Конкурсну жабылгъаны бла байламлы кыуанчы ингирде, устазлары алгышлап, аланы дипломла, ача саугъа бла Ислам Макоев да кыуандыргъанды. Дагъыда белгили тележурналист Герийланы Сафар бла философия илмулары доктору Эфендиланы Фуад эришиуню барыуна себепчилик этгенлери ючюн белгиленгендиле. Кьонакълары школну сабийлери педагоглагъа гюлле бла бирге кызыл алмаланы да бергендиле. Айтыгъа кере, алгын окъуучула устазларындан ахшы белгиле сакъласала, алагъа аллай алманы саугъалап болгъандыла.

Андан сора да, бу мектепге жюрюген жашладан бла кызыладан кьуралган жюрини келечилери кеслерини призлерин Анна Карпушкинагъа тийишли кьргендиле. Ол жыйырма тогузунчу номерли школда башланган класслада дерсле береди.

Тюбешууню кезиунде жюректен айтылган алгышлары жырла, аланы уа тепсеуле алыша, ингир тынгылы кьуралгъанды. Отуз ючюнчю номерли окъуучу учрежденияны келечилери кьонакълары не заманда да хазыр болгъанлары бла бирге алагъа ачык ниетден тюбегенлерин да толусунлай баямлагъандыла.

ТРАМЛАНЫ Зухура.

Учуулуукъ

Окъуучуларыбыз — Битеуроссей олимпиадада

Тамата класслада окъугъан 12 школчубуз Къабарты-Малкъарны Битеуроссей олимпиада да кьргюзтюрюкдюле. Ала регионда бардырылган эришиулени хорлагъандыла, аны бла бирге финалгъа тюшерча керекли тенгли бир балла алгъандыла. Битеу да республикалы даражада 53 школчу олимпиада да хорлагъандыла.

Эришиулени ахыр кезиуню 18 мартда башланганды, анга битеу кыралдан алты мингден аслам сабий кьатышады, деп билдиргендиле республиканы оноучусуну пресс-службасындан.

Республиканы интеллектуал кьарауда 12 предметден 9-чу, 10-чу эм 11-чи класслада окъугъанла кьргюзтюрюкдюле: Нальчикни экинчи лицейини окъуучусу Къудайланы Тамерлан, Нальчикни фахмулу сабийлери окъугъан лицейини окъуучусу Идар Сокуров, Нальчикни бешинчи мектебинин окъуучусу Ислам Каров, Огъары Акъбашны школну окъуучусу Алина Фиашева, Нальчикни фахмулу сабийлери окъугъан лицейини окъуучусу Сюзанна Псху, Прохладный шахарны ючюнчю лицейини окъуучусу Вячеслав Голубничий, Нальчикни тогузунчу школну окъуучусу Динара Ахмеджанова, Нальчикни жыйырма жетинчи мектебинин окъуучусу Лаура Тукова, Куба-Таба элни биринчи школну окъуучусу Алина Тохтамышева, Нальчикни төртюнчю

гимназиясыны окъуучусу Абдурахман Хамгоков, Нальчикни ючюнчю школну окъуучусу Арнэла Лигидова.

Окъуучулары Битеуроссей олимпиадалары 4 кезиуге бардырылады: школ, муниципал, регион эм финал эришуле. Алада хорлап алган дипломла эм алчы жерлеге тийишли болгъанла төрт жылны ичинде россейли вузлагъа окъургъа киребиз деселе, олимпиада да хорлагъан предметледен экзаменлени бермейдиле.

Эсигизге салайык, КъМР-ни Башчысы Казбек Коков озгъан жылда школчулары битеуроссей олимпиадаларында хорлагъанлагъа, алчы жерлеге тийишли болгъанлагъа эм ана тилден бардырылган республикалы олимпиадалада хорлагъанлагъа премияла берюню юсюнден указгъа кьол салгъанды.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны премиясын Битеуроссей олимпиада да юч алчы жерге тийишли болгъан школчула алгъандыла. Андан сора да, школчулары Битеуроссей олимпиадаларында республикалы урумунда хорлагъан 48 окъуучу, ана тилден республикалы олимпиада да хорлагъан жети школчу эм билим берген учреждениялада ишлеп сабийлени олимпиадалагъа хазырлагъан 56 устаз саугъала алгъандыла.

Бизни корр.

Итиниюлюк

Цифралы айныуну юсюнден дерс

«Антаресни» программированиядан юйретиу сменасы бошалганы бла байламлы республиканы цифра айнытуу жаны бла министри Ислам Ашхотов сабийлеге боллукъ заманы компьютер технологияларыны юслеринден «Цифралы дерс» бергенди.

Министр квантовый компьютерлени, аланы энчиликлерини, тамамлагъан борчларыны, бусагъатда хайырланылган компьютерледен башхалыкъларыны, аланы болушлукълары бла илмуну айнытууну юсюнден айтханды. Сора окъуучулагъа квантовый механиканы эм аны жорукъларына кере

компьютерлени хайырланыуну юсюнден фильм кьргюзтүлгенди, ызы бла уа ала кеслерин оюн тренажерда упражненияда сынагъандыла. Дерсни ахырында сабийлеге курсну этгенлерине шагъатлык сертификатла берилгендиле.

«Цифралы дерс» «Россей Федерацияны цифра экономикасы» деген миллет программаны чегинде Россейли квант араны жол картасыны, Миллет квант лабораториясыны, Газпромбанкны эм «Росатом» кырал корпорацияны болушлукълары бла бардырылады.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

БИЛИМ

Устазлагъа – ишчи жерле

2021-2024 жыллада республикада 18 школ ишлетирге эм хайырланыргъа берирге белгиленеди. Алада барысында да 11,4 мингден аслам окъуучу жер кьураллыкыды. Бу шартлары КъМР-ни жарыкъландыруу, илму эм жаш тёлкюню ишлери министр Анзор Езаов Парламентни Билим бериу, илму эм жаш тёлкюню ишлери жаны бла комитетини

кенгертилген жыйылыуунда белгили этгенди.

Аны айтханына кере, быйыл юч школну битдирирге белгиленеди. Келир эки жылда энтта 7-шер учреждение кьошулукыды. Дагъыда Нальчикде субсидияланы чеклеринде 1,5 минг окъуучула школ ишлетирге белгиленеди.

- Алай бла устазлары жыл

санларын эмда окъуучулары саны ёсгенин эсге алсакъ, 2030 жылгъа дери республикада 1,6 минг устазгъа ишчи жер кьуралады. Кемчилик болмаз ючюн бек аздан хар жылдан да школлагъа 170 адам келирге керекдиле, - дегенди министр.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Сайлау

Махти Тырныаузда туугъанды, спортну кесине жарашхан тюрлюсюн излей, гитче заманындан башлап тутушуугъа, боксха, дзюдогъа жюригенди. Кюнлени биринде тенг жашчыкъла бла бирге шахар стадионда ауур атлетикадан залгъа киреди, анда штангачылары жаралуларын кёрюп, кесин сынаргъа сюеди. Ол заманда Махтиге 14 жыл толгъан эди. Аны биринчи тренери Муаед Шаов болгъанды, бюгюнлюкде ол республикада аты айтылгъан юйретиучюдо. Андан сора Махти улу усталыгъын Ибрагим Апшевде ёсдюргенди, 17 жылында спортну устасына кандидатны нормативин толтургъанды.

Аскерге чакъырылгъанда, жаныгъа жаш болгъаны ючюн юйде къалыргъа эркилик берилгенине къарамай, Ата журтуну аллында борчун толтургъа ашыкъгъанды. Аскерде къуллукъгъа да тийишлисича хазырланганды, Приднестровьяда къыйын кезиуледе хауа-десант аскерге тюшгенди. Демобилизациядан сора туугъан шахарына къайтып, жарауун андан ары жаңгы тренер Степан Бабаянда бардыргъанды. Талай айдан сора спортну устасына нормативни толтургъанды. Ол угъай, кесини ауурлукъ къауумунда республиканы рекордсмени болгъанды, Россейни Профсоюзларыны ара советини биринчилигинде хорлагъанды, Къазанда халкъла аралы турнирде «кюмюшно» алгъанды.

Эришиулеге да къатыша, Махти Тырныаузда аланы бардыргъа болушханды. Аладан бири малкъар халкъны Жангырыууну кюннюне аталгъан турнирде, шёндю ол төрели халда къуралады.

Эслиги

Эришиулеге къатышыуну гёжеф 23 жылында къойгъанды. «Ол заманнга, сабийлени юйретип башлагъан эдим, алагъа кёбюрек заман, эс бёлюрге сюйгенме. Ол хыйсапдан спорт бла кюрешгеними бошап, саулай да тренерлик ише берилгенме», - дейди ол.

Къысха заманы ичинде Махти улу Элбрус районну жаш тёлню ишлери, физкультура эм спорт

комитетини сабий-жаш тёлню спорт школуна (бусагъатда ол олимпиада резервни спорт школда) тренер-преподаватели болады. Ол жыллада ауур атлетикагъа сейир алай уллу тойюл эди, алай комитетни башчысы Жаппулары Магометни себеплиги бла жаш

эсепле болдуруп да башлагъанды, спортну устасына нормативни да толтургъанды, - деп эсгереди тренер.

Андан сора Махтиге жараугъа Оксана Бессонова, Марина Шарипова, Залина Кулова келгендиле, ала да къыралны биринчиликле-

кюмюш бла доммакъ майдалла къытханды.

Василий Половников да Европаны юниорланы араларында биринчилигинде хорлагъанды, дуняны биринчиликлеринде призерланы санына эки кере къошулгъанды, кесини жыл санында ре-

Махти Хасановични къолунда дагъыда кёп белгили гёжефле спорт жолларын башлагъандыла, аланы араларында Аслан Бидеев, Саракаланы Расул, Дмитрий Петров, Мартин Сабанчиев эм башхала бардыла.

Битеулю эсеплени чыгъаргъанда, Махти улу спортну 2 сыйлы устасын, спортну халкъла аралы 9 устасын, спортну 15 устасын хазырлагъанды. Алай жетишимле уа алай кёп тренерде тюбемейдиле. Аны эришиулеге хазырлауда энчи амалларыны юсюнден эшите, «Геолог» спорт комплексге ауур атлетикадан залгъа жангыз Элбрус райондан угъай, тышындан да гёжефле жюрип тебирегендиле, ол санда эркин тутушудан Россейни бла дуняны чемпиону Билял Махов, тыш къыраллы спортчула да. Спорт башчылары тилеклери бла ол Туркменистанда бла Тайваньда да ишлегенди.

Умулары

Белгилисича, спорт жашау узун болмаучуду - Махти хазырлагъан белгили спортчула бюгюнлюкде эришиулеге къатышмайдыла. Аланы орунларына жаңгы тёлню келгенди, алай эсе уа, тренерге хар нени да жаңгыдан башларгъа керекди.

Бусагъатда спорт школда Махтиде башха-башха жыл санда 20-гъа жуукъ адам жарау этеди. Аланы талайы жетишимле да болдургъандыла, сёз ючюн, Курданланы Эльман, Хапаланы Кямран, Къадырланы Махмут, Бийчекчуланы Малика. Ала СКФО-да, ЮФО-да, Москва эм Москва областьны биринчиликлеринде хорлагъанланы санына къошулгъандыла. Къыралны алгъаракълада болгъан жаш тёлню биринчилигинде Къадырланы Махмут доммакъ майдал алып къууандыргъанды, Хапаланы Кямран анда төртюнчю болгъанды, ала экиси да спортну устасына кандидатланы нормативин толтургъандыла.

Махти улу Махтиге жаңгыдан 50 жыл толады, анга кёре уа тренерлик ишини иги кесеги алыкъа алда болгъанына ышанырчады.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Юбилей

Жолу жарыкъды, жетишимлери ёхтемленирчадыла

Россейни сыйлы тренери, Къабарты-Малкъарны физкультурасыны эм спортну сыйлы къуллукъчусу Маккаланы Махти 50-жыллыкъ юбилейин белгиледи. Ол, кёп жетишимли гёжефлени хазырлай, Элбрус районда, республикада, саулай къыралда да ауур атлетиканы айнытугъа уллу къыйын салгъанды.

тёлню спортну бу тюрлюсюне эсин бурдуругъа онг чыгъады.

Анда юйренип, атларын айтдыргъан биринчи гёжефлени къауумунда Айтекланы Омар, Созайланы Мурат, Этезланы Вадим, Чингиз Дахильгов бардыла. Чингиз къыралны биринчилигинде хорлагъанды, Европада экинчи болгъанды. Уллу жетишимлеге Созайланы Мухаммат жетгенди - абаданланы араларында Россейни чемпионатында «алтынны» алгъанды, Европаны эки биринчилигинде саугъа жерлеге чыкъгъанды, Европаны бла дуняны чемпионатларында ючюнчю эм экинчи жерлени алгъанды.

Къызланы да юйретеди

Ауур атлетика спортну эр киши тюрлюсюне саналгъанлыкъгъа, аны бла кюреширге къызла да сюйгендиле. Аладан биринчи болуп Махти Хасановичге Олеся Элджуркаева келгенди.

- Ол манга секциягъа жазылыргъа келгенде, сейирге да къалганма. Олеся къаруулу эди, техника жаны бла усталыгъын ёсдюргенлей а, терк окуна ахшы

ринге къатыша, хорлай, спортну усталары болгъандыла. Араларында эм уллу жетишимлеге уа Рагнета Карданова жетгенди. Ол Европаны биринчилигинде хорлагъанды, дуняны юниор биринчилигинде призерланы къауумуна къошулгъанды, бийик усталыгъы ючюн анга «Спортну халкъла аралы класслы устасы» деген ат да берилгенди.

Рекордла

90-чы жылланы ахыры - 2 мингинчи жылланы аллы Тырныаузда ауур атлетикагъа, Махтини кесине да кёп ахшылыкъла келтиргендиле. Ол кезиуде спорт майданнга жаш, ётгюр, умутландыргъан атлетчиле - Аккайланы Хаджи-Мурат, Василий Половников, Геккиланы Таукъан - чыкъгъандыла. Хаджи-Мурат Европаны кадетлерини араларында биринчилигинден «алтынны» келтиргенди, жаңгы рекорд салгъанды. Кёп да турмай, къыралны юниор чемпионатындан сора Россейни миллет жыйымдыкъ командасына киргенди. Аны къауумунда эрише, Европаны бла дуняны чемпионатларында хорлагъанды, Олимпиадалада

кордсмен болгъанды. Абадан жыл санда Половников Россейни чемпионатында - биринчи, Европада уа экинчи жерлени алгъанды. Къыралны юниор биринчиликлеринде кёп кере Геккиланы Таукъан хорлагъанды, Европада да «кюмюшно» ычхындырмагъанды. Абаданланы къауумда да Таукъан къыралны чемпионатларында бир кюмюш бла эки доммакъ майдалла къоллу болгъанды, кубогунда да биринчи эм экинчи жерлеге чыкъгъанды.

Ахшыланы араларында

2001 жылда Маккаланы Махти Кубаны физкультурадан къырал академиясын тауусханды. Аны тренерлик жолу жарыкъ, жетишимлеге бай болгъанды. Гёжефлерини даражалы эришиуледе бийик кёрюмдюлерин эсге ала, аны Россейни жыйымдыкъ командасыны тренер штабына алгъандыла, 2002 жылда уа къыралны эм иги тренерине да санагъандыла.

Кёнделенде жашай эди Диналаны Исса уллу юйюрю бла. Алты жашы, бир къызы бар эдиле аны. Малы, мюлкю, иги къолайы.

Алай байлыгъын башынга жау болады дегенлей, 1935 жылда аны кулакгъа чыгъарадыла. Малы, мюлкюн сыйырадыла, юйюрюндөн-журтундан къыстап, узакъ Узбекистанга ашырадыла. Анда Ташкент областьда мамукъ ёсдюрген совхозгъа тюшедиле, къамышлы, ургъуйлу, жашау этерге бек къыйын жер.

Тёрт-беш жылдан сабийле ёседиле, хайт деген жашла боладыла. Юйдегили болгъанлары да бардыла. Туугъан жеринден къысталгъанына жарсый, аз-аздан сабийлерини жашаулары къурала баргъанларына къууана жашай турады Исса Узбекистан тюзлеринде. Бек сюе эди сабийлерин, хазыр эди ала ючюн жанын берирге.

Билмей тургъанлай фин уруш башланды. Жашларын ары элтирле деп, Дина улу асыры жарсыгъандан, ауруп ёледди.

Аталары къоркъгъанлыкъгъа, къарындашладан жаңгыз бири да къатышмады урушха. Алай бироздан урушун андан да уллусу, кюйсюзю башланды. Анга уа къарындашла барысы да кетдиле. Жашланы бек кичилери Шарапий эди. Аны 1943 жылда кюз артында чакъырдыла аскерге. Анга ол заманда онсегиз жыл да болмай эди. Бу хапарыбыз аны юсюнденди.

Шарапий Ташкентден узакъ болмай аскер заводда бар эдиле да, аладан бирине тюшеди. Анда тюрлю-тюрлю минала чыгъаргъандыла. Бир цехде къайнагъан темирден къапла къуадыла. Экинчи цехде чачдырыучу затларын саладыла, ючюнчюсюнде уа бирге жыадыла, кюннге мингле бла минала хазырлайдыла.

Шарапийни биргесине огъары малкъарлы Мусукланы Хаджи-Мурат да болгъанды. Экиси да миналаны къапларын къуйгъан жерге тюшгендиле. Мина къап эки кесекден къуралады. Тюп жанын къуаргъа Шарапийге буюрадыла, баш жанын а Мусук уллуна. Бир кюннге ала бирден 1500

санагъанларында, къапла юч минг болгъан эдиле».

Онсегизжыллыкъ жашла бир кюннге алай бир иш тындыргъанларына адамла сейир этген эдиле. Аны бла байламлы заводда жыйылыу да болгъан эди. Анда таулу жашлагъа уллу хурмет берилгенди. Андан

Эсе тутуу

Физкультурачылары парадына къошулгъанды

къап къуаргъа керекдиле. Ол уллу кишилени мардаларыды - ала уа алыкъа сюеклери къатмагъан сабийле.

Болсада таулу жашла, мардаларын артыгъы бла толтуруп, сынаулу ишчилени окуна сейирсиндирип тургъандыла, кюннге эки мингден артыгъын къуюп. Шарапий бла Хаджи-Муратны айырмалы ишлегенлерини юсюнден хапар заводну баш инженерине жетеди. Ол а, бир кюн келип, ала бла танышып, рекорд салсагъыз эди, деп тилейди.

Экинчи кюн жашла ишни къолгъа аладыла. Эрттенликден ингерге дери тохтаусуз ишлейдиле. Ашаргъа окуна бёлюмдейдиле. Ушагыбызда ол кюнню Шарапий былай эсгерген эди: «Ол кюн биз асыры арыгъандан, къолларыбызны кётюралмай тебирегенде, ишни тохтатадыла. Сюркеле барып, агъач тапчаннга кючден жетип ауабыз. Бизге къарап тургъан цехни таматасы, парторг, профсоюз комитетни председатели чыгъарылгъан продукцияны

сора кёпге дери аланы атлары юлгоге айттылып тургъанды.

Бираздан а Шарапийни бригадирге саладыла. Къуллугъун да бардыра, ишин да къоймагъанлай, мардасын да артыгъы бла толтургъанлай тургъанды. Заманларында жылы ашлары болмай, бир къабын гыржынлары болса, аны эки бёлюп ашай, ишде да бир бирлерине билеклик эте, уруш бошалгъынчы эки жаш да анда урунгандыла.

Урушдан сора уа заводда комбайнла чыгъарып башлайдыла. Бир-бир адамланы башларына эркин этедиле. Шарапийни уа, тамата тилеп, анда къойдурады, кесине да башха иш буюруп.

Заводну жашау журт - коммунал мюлкюне тамата этип салады. Адамланы юйлерине, общежитлеге ремонт этерге, тозурап тургъан канализацияланы, суу ызланы жаңгыртыргъа керек эди. Ол тынч иш туюл эди. Кёп адамланы алларына барып, тюз кесине тилегенча тилерге тюше эди. Алай Шарапий тутхан

ишин чегине жетдире билгенди.

Кюнлени биринде Шарапийни заводну парткомна чакъырып: «Не сылтау, шарайып тапхан болурла», - деп, жаш арсарлы болады. «Москвада Хорламны кюннюне аталып физкультурниклени парады боллукъду. Ары битеу къыралдан бек айырмалылары жибередиле. Бизни заводдан а бир адам барыргъа керекди да, таматала оноулашып, сени сайлагъанбыз», - дейдиле.

Заводну оноучулары, Шарапийни ишинден сора да, санына-чархына, къылыгына да къарагъан болур эдиле. Ёсюмю эки метрге жуукъ, бёкем адам эди. Ол иши къыйын болгъанлыкъгъа, ауур атлетика бла кюрешип тургъанды.

Алай, не иги болсанг да, санга къажай биреу окуна чыкъмай къалмайды, халкъда жюриген даражанг ючюн зарланып. Парткомну членлеринден бир оруслу тиширйу: «Динаев кёчюрюлген халкъны келечисиди. Аны сиз аллай сыйлы жерге къалай жибересиз? Мен анга ыразы туюлме», - деп тохтайды.

Аны эшиттенде, бир-бирле арсарлы болуп терибейдиле. Ол заманда парткомну секретары узбекли жаш: «Къайсы халкъдан болгъанын билмейме, алай ары барыргъа уа сенден, менден да ол тийишлиди. Жолдаш Динаев аны кесини жигер иши бла кёрюзгенди. Ол бу заводда рекорд салгъанын да унутургъа керек туюлду», - дейди.

Аны хайырындан Узбек ССР-ни келечилерини санында таулу жаш Диналаны Иссаны уланы Шарапий 1946 жылда июньда Москвада Хорламгъа аталгъан физкультурниклени парадына къатышханды.

Журтуна къайтхандан сора уа Нальчикде тохтагъанды. Кёп жылланы бешинчи номерли къурулуш управленияда ишлеп тургъанды. Алгъаракълада дунядан кетгенди.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

ЭРИШУ

Озган ыйыкда Минги тауну этегинде «Ашхананы Бийчеси бла Патчахы-2022» деген сабий конкурсу быйылгы кезиу озганды. Анга кыатышханладан төрт кызычкык бла жашчыккык финалга чыккыгандыла. Бу жол ала Элбрус посёлканы Маданият юйюнде жыйылгандыла. Эсигизге салайыккы, быйыл бла бу эришуу бешинчи кере бардырылады. Анга жыл санлары онекиден атламагъан сабийле кыатышырга боладыла.

Миллет ашарыкларыбызны кёргюзтгендиле

Быйлда алгъадан жашчыккыла эки болурга кереклисин белгилерчады. Алай аладан бирини конкурс этген кюннге спорт эришиуу тошгени себепли, ашсууга усталыгын кёргюзтюр онгу болмай кыалганды.

Ол себепден, бу жарыккы, татлы байрамга быйыл бешулен кыатышхандыла. Ала кенделенчи Оракъланы Кыуанч, лашкутачы Насталаны Динара, бедикчи Кыулийланы Милена, тырныауузчу Искандерланы Лаура эм элбрусчу Хаджиланы Назия эдиле. Бу жолгъу эришиуу финалына чыккыганла барысы да Басхан ауузуну келечилери болгандыла.

Конкурска кыатышханла бир ненча жумушну тамамларга борчу эдиле. Биринчиден - жыйылгъанлагга кеслерини юслеринден кысыха хапар айтып, танытдырырга. Экинчиден - ашсуу хазырлаудан тышында, хунерликлерин ачыкларга. Ол жумушну аланы хар бири да тийишли толтургандыла. Ызы бла уа конкурсну бардыргъан

жырчы кызыбыз Гергьокъланы Халимат кыурашдыргъан сынамадан этерге тошгени. Ол да не эди десегиз, биширилген жумуртхаланы терк эмда таза ариулай билиу. Анга сабийле бары да бек суююп кыатышхандыла.

Конкурсну сюзген кыауумгъа уа халккы усталаны бирикдирген «Уста» деген организацианы таматасы Бачиланы Хамзат таматалыккы этгенди.

Эришиуу ахыр кесеги уа миллетибизни эрттеден бери белгиле болгъан ашарыкларын кёргюзтюр эди. Аланы Кыуанч, Динара, Милена, Лаура эм Назия юйлеринден жарашдырып келгендиле. Сохтала, жёрмеле, хычинле, боза, айран, локъумла, нартох гыржынланы тюрлюлери эм айырыу уча (кыюину отну кызыуунда бишириу) - кыара чай-малкыар халккыны сыйлы азыклары бола келгендиле. Уллу кыонакъланы ала бла сыйларга ата-бабаларыбыз ёч болгандыла. Барыбыз да билгенден, бу азыкъланы хар

бирини да бир ненча тюрлюсю белгиледиле. Конкурсчула да аны унутмай, журини аллына аланы бир ненчасын салгандыла.

Сёз ючюн, нартох гыржынны бизни аммаларыбыз бир ненча амал бла биширгендиле. Жолоучулуккыга атланган адамга аланы кюлде биширилгенлерин салгандыла. Нек дегенде жауда биширилгенле терк бузулгандыла. Айран бла нартох гыржын кёлпелени жол азыклары болгандыла алгын. Аны юсюнден бютюн толураккы Бачиланы Хамзат хапарлагъанда, жыйылгъанла анга суююп тынгылагъандыла.

Алай бла, битеу сынамадан да тири ётюр, конкурсну сюзгенледен да бийик белгиле алгъанла Хаджиланы Назия бла Оракъланы Кыуанч болгандыла. Назияны учасыны жасалганы бла татымлылыгы уа кёлпелени эслеринде кыалганды.

Бу жолгъу эришиуу башхаладан энчилиги да болганды. Анга кыатышхан хар сабийни

элини таматасы ол кюн анда эди. Ала кеслерини жерлешлерин энчи сауыгала бла белгилеп, кёллерин кётюргендиле.

Журини келечиси белгиле альпинистибиз Ёлмезланы Абдулхалим да ол кюн хунерлерин кёргюзтген сабийлеге поз Сергей Еремеевни малкыар таулагга, миллетге жораланган назму жыйымдыгын сауыгалагъанды.

Элбрус районну жер-жерли самоуправлениасыны советини таматасы Тохаланы Хыйса, быллай сейир жумушну миллет хазнабызны сакълауда магъанасы уллу болганын белгилеп, проектни автору Мокъланы Гульнарагга ыразылыгын билдиргенди.

Кысыха заманы ичинде уа конкурсну уллу байрамы ётерикди. Анга 2017 жылдан бери хорлай келген жашчыккыла бла кызычкыла кыатышырыккыдыла.

ТАППАСХАНЛАНЫ
Аминат.

Айнытыу

Паспортну
кыыйналмай алырга

Кёп болмай «Ростелеком» биригуню кючу бла Бахсан бла Прохладный шахарланы Кёп функциялы араларында (МФЦ) криптобиокабинала салынгандыла. Программа-техника комплексле сакъланган связь каналла бла да жалчытылыннгандыла.

Криптобиокабинаны хайыры бла (электрон носительле) болгъан тыш кыраллы паспортну жангы тюрлюсюн терк жарашдырырга онг табылыккыды.

- Жангы оборудование тыш кыраллы паспортну жарашдырыуу не жаны бла да тынч этеди. Документлени бергенден сора инсан, кабинагга кирип, дактилоскопияны ётерге эм суратха тошерге керекди. Аланы тамамларча устройство кеси не этерге кергин айтып турлуккыду, алай бир тюрлю чурум чыккыса уа, араны специалисти болушруккыду. Сагъынылган жумушла тамамланганларындан сора, документле ич ишлени органларына бериледиле. Ахырында хазыр паспортну МФЦ-ны бёлюмюнде алырга жарарыккыды, - деп билдиргенди «МФЦ КБР» учрежденияны таматасы Аслан Афаунов.

Криптобиокабинаны «Ростех» кырал корпорациягга кирген «Автоматика» концерн чыгъарады.

- Криптобиокабинаны сингдириу — республикада цифралы инфраструктураны айнытыуда уллу атламды. Автоматизацияны хайыры бла документлени хазырлар ючюн аз заман кыоратылыккыды. Клиентлени биометрия кёрюмдюлери криптографиялы амал бла сакъланадыла. «Ростелеком» кабиналаны салгандан сора да, ала тийишли халда ишлерча мадар этеди, деп кыошханды «Ростелеком» биригуню таматасы Залим Хутов.

Бусагъатда криптобиокабинаны Кёп функциялы аралада бу адресле бла табарга боллуккыду: **Нальчик шахар, Хуранов атлы орам, 9-чу номерли юй; Бахсан шахар, Ленин атлы орам, 23-чу номерли юй эм Прохладный шахар, Карл Маркс атлы орам, 35-чи номерли юй.**

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Программа

Урунурга суйгенлеге себепликке

Быйыл отуз жыллары толмагъан жаш адамланы ишге алгъанлагга «Субсидирование найма» программагга кере кыралдан болушлуккы тапдырылыккыды. Аны юсюнден РФ-ни Социал страхование фондуну пресслужбасындан билдиргендиле.

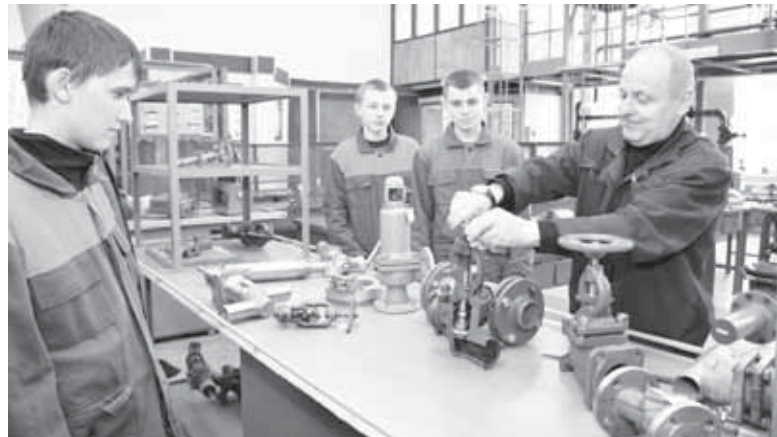
Сёз бир кыауум категорияны юсюнден барады, колледжлени бла вузланы бошагъан, сынамлары болмагъан студентлени, бийик билим алмагъанланы, сакъатланы, ёксюзлени эм кёп сабийли аталаны бла аналаны.

Субсидияны, предприятияладан тышында, энчи предпринимательле, социал жаны бла ишлеген коммерциялы болмагъан организацияла да алаллыккыдыла. Ахча кыоллу болур ючюн жаладан алгъадан энчи кабинет бла «Работа в России» порталга заявлени берирге эм кыаллай усталыккыла изленгенлерин билдирирге керекди.

Иш бла жалчытханлагга биринчи тёлёу бир айдан этилликди. Экинчиси - юч айдан эм ючюнчюсю да - алты айдан.

Субсидияны алыр ючюн, иш бла жалчытхан арагга барып, вакансияланы билдирге тийишлиди. Аны сагъынылган порталда дистанция халда тамамларга да жарайды. Ызы бла заявлени Социал страхование фондха жиберирге тийишлиди. Аны да «Соцстрах» система бла тамамлар онг барды.

Сагъынылган программаны хайырындан, жаш адамлагга болушлуккы тапдырылгандан сора да, иш бла жалчытханлагга да ахшы себеплик этилликди.

Бюгонлюкде Кыабарты-Малкыарны иш бла жалчытыу арасында 16-29 жыллары толгъанладан учётда 1428 адам турады. Аланы арасында ишчи

усталыккылагга окыгъанла эм башхала да кёлдюле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

КОНФЕРЕНЦИЯ

Илмуну айнытыуга алланып

Россейден, Беларусьдан эмда Узбекистандан алимле бла экспертле INAGRO 2022 деген халкъла аралы илму-сынам конференцияны ал эсеплерин чыгаргандыла. Ол аграр экономиканы айнытыуга эмда эл мюлкню конкуренция жаны бла кючлендириуге жораланганды. Аны кырагъанлары санында Кыбарты-Малкъарны кырал аграр университети да болганды, деп билдиргендиле вузну пресс-службасындан.

Илму тинтиулеге себеплик этген ассоциация төрт сессия майдан кырагъанды. Бирлери онлайн халда этгендиле, башталары уа аграр вузлары мурдорунда бардырылгандыла. Саулай айтханда, конференцияда 50 чаклы доклад окулганды. Аланы жарашдыргъан алимле эл мюлкде экономикага, битимчиликде бла малчылыкда инноваци-

ялагъа, аграр бөлүмде конкуренцияга эмда кеп башха темалага кез кырамларын туура этгендиле. Ол санда Армениядан, Азербайджандан, Гюржюден эмда Къзахстандан специалистле да болгандыла.

Илму форумну магъанасы уллу болганын Беларусьну кырал аграр техника университетини проректору Игорь

Крук да белгилегенди. Анда кетюрюлген проблемалага кыралланы башчылары да эс бурганларын чертгенди. Кеси жанындан а «Тейри кылыч» Битеурросей илму-излем институту бла ишлерге сейирлери уллу болганын билдиргенди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат
казырлаганды.

ПРОЕКТ

Онкология араны кырулушу жангыдан башланырыкъды

Быйыл экинчи кварталда «Онкология ауруулага кыжаулык» федерал проектни чеклеринде «Саулукъ сакълауу айнытыу» программага кере Нальчикде Республикалы онкология диспансерни кырулушун жангыдан башларга мурат этиледи. Аны юсюнден бизге КъМР-ни Кырулуш эмда жашау журт-коммунал мюлк министрствосуну пресс-службасындан билдиргендиле.

Алгъаракълада диспансер «Социал магъаналы ауруулары болдурмазча этиу эм алагъа кыжаулык» федерал программаны чеклеринде ишленип башланганды, болсада 2013 жылда болжалы озгъаны ючюн ишлени тохтатыргъа тышгенди.

Жангы программага уа объектни быйыл кышарга онг табылганды. Бусагъатда

комплексни бир кыауум блогу хазырды. Ол жангы излемлеге келиширча, проектти игилендирирча мадар да этилгенди. Аны бла бирге, КъМР-ни саулукъ сакълауу министрствосу бла бирге алыныргъа керек медицина оборудование да белгиленгенди эм кыагътылары да жарашдырылганды. Андан сора да, РФ-ни Саулукъ сакълауу министрствосуна, кышакъ халда ача берилрча, мадар этилгенди.

Онкология ара бир кыауум корпусдан кыраллыкды. Мында бир жолга 250 адам жатарга онг табарыкъдыла, ол санда 24 саусуз кюндюз стационарда. Бир сменага 100 саусузга кыраллыкды.

Онкодиспансерде регистраура, рентгенодиагностика, флюорография, УЗИ, ЭКГ, операция бардыргъан палата, сабийлени окутурча класс,

устазлары, врачлары, ол санда урологну, терапевтни, гинекологну, химиотерапевтни, гематологну, онкологну, хирургну, отоларингологну кабинетлери ишлерикдиле. Аны бла бирге гражданы кыруулау эм кыйын болумлары бөлүмлери да боллукъду

Проектге кере, жангы мекяны ичи жарыкъ, эркин, келгенле бюсюрерча этилликди. Баш отоуу арбазга чыгарыкъды. Атлауучлада сакъатлагъа тынч болурча пандус ишленирикди. Учрежденияны бөлүмлери бла кабинетлери медицина жаны бла салынган излемлеге эм программага кере кыраллыкдыла.

Планнга кере 2025 жылны ахырындан кеч кыалмай хазыр болурга тийишлиди.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Право

Айлыкны — кеслерини хуржунларына

Экономикада аманлыкълага кыжауу жумушлары кезиуонде Россейни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны кыуллукъчулары бюджет ачаны урлагъан кыауумну аманлыкъ ишин тохтатхандыла. Ишеклик ишчилеге айлыкъга эмда тюрлю-тюрлю пособиялагъа бөлүнген ачаны, битеу да бирге 2,7 миллион сомну, кыолгъа этерге кырегендиле.

Тохташдырылганыча, КъМР-ни Урунуу эм социал кыоруулау министрствосуну «Урван районда халкыны социал жумушларын тамамлау жаны бла араны» башчысы, тамата бухгалтери эмда кад-

рла жаны бла инспектору бу казна учрежденияда ишлемегенлеге хакъ төлеп тургандыла. Ызы бла ачаны алып, аны кеси кереклерине кыратхандыла.

Урван районну сюдо бу аманлыкъны тинтип, кыуллукъчула РФ-ни УК-сыны 160-чы статьясыны 4-чю кесегине бузукълыкъ этгенлерин тохташдырып, аланы эркинликлерин 2 жылдан бла 6 айдан 3 жылга дери сыйырыргъа оноуну чыгарганды. Ол условно халда толтурулукъду. Кыралга салынган кыоранч артха кыайтарыллыкды.

Ууну сатарга хазырланганды

Орта азиялы кыралны инсаны Россейге законсуз «героин» наркотикни келтирилген жолну кырургъа умут этгенди. Аны аманлыкъчылыгын РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны кыуллукъчулары, ич ишле органлары келечилери бла бирге бардыргъан излеу жумушлары кезиуонде ачыклагъандыла. Ишекли наркотиклени республикада жашырын жерледе букъдуруп, Интернетни болушлугуу бла сатарга хазырлангады, деп билдиргендиле бизге кыч ведомстводан.

Эр кишини 18 мартда тутхандыла. Аны кийимин тинген кезиуде биргесине уулу заты бла чулгам табылганды. Ол «героин» наркотик болганы, ауурлугуу 0,210 килограммага жетгени тохташдырылганды.

Тыш кыраллы тутулганды эмда анга РФ-ни УК-сыны 30-чу статьясыны 3-чю кесегине эмда 228.1-чи статьясыны 4-чю кесегине кере терслеу материалла жарашдырылгандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима
казырлаганды.

Кьоркыуусузлукъ

Орамлада камерала кёбейрикдиле

Быйыл Кыбарты-Малкъарда кеп жерледе минг бла жарым видеокамера ишлерикди. Бюгюнлюкге аланы саны 1020 болады, деп билдиргендиле республиканы Транспорт эмда жол мюлк министрствосундан. Анда айтханларына кере, озгъан ыйыкъда алты видеокамера орнатылганды: Майский шахарда, Александровская станицада эмда Лячинкыяда.

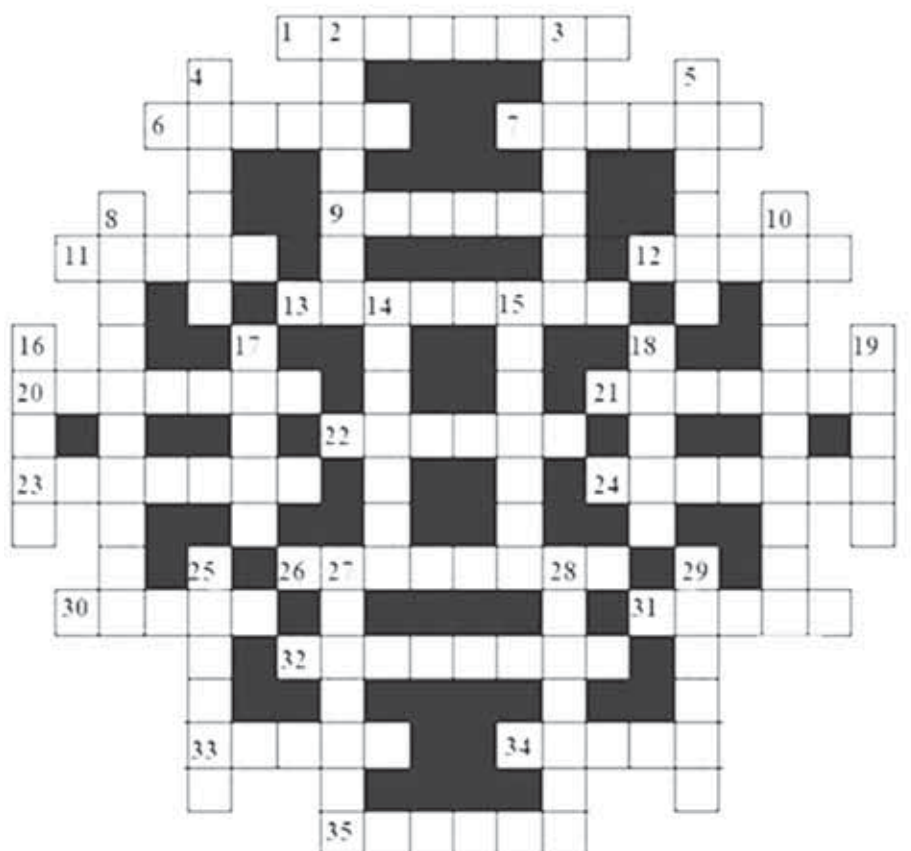
Быллай камерала төгерек башны видеога тышюргенлей турадыла, жоллада болумга эс бурургъа онг бередила, адамлары кьоркыуусузлугун жалчытыргъа болушадыла. Оборудование «Кьоркыуусуз республика» комплексге кышулуп ишлейди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат
казырлаганды.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 1. «Балкария» ансамбль аллай аты бла тепсеу кёргозтучюдю. 6. Кезилеп чыкыган басма зат. 7. Кызакъланы таматалары. 9. Бир адамга байланыу. 11. Аны кырыулу жашла тойлада сындырадыла. 12. Ала болмасала, учарга онг жокъду. 21. Сууукъ болуу. 22. Жилинга ушаган кьоркыуусуз зат. 23. Бек иги. 24. Жютю бичакъ не кыама. 26. Арыган кыанатлыгы ол бек керекди. 30. Терен агъач. 31. Уллу таууш. 32. Абызырау, жунчуулукъ, не айтыргъа билмей, амалсыз болуу. 33. Ат хайуанны тюрлюсю. 34. Ётюрюк айтыу.

35. Аякъ кийим этерге бөлүнген жюн. **ЁРЕСИНЕ:** 2. Литература. 3. Уллу гебенле. 4. Кечеги кёкню жасауу. 5. Жукъучуну «шуёху». 8. Халкъ жомакъда ала жети тюрлю-тюрлю хунерли кырындыш боладыла. 10. Эки адамны бир бирге белгили этиу. 14. Нарт батыр. 15. Айыу бала. 16. Сынчылагъан адам. 17. Сыйлы металл. 18. Кырсизликни «шуёху». 19. Бир-бирлени, кюлселе, алайда батыучукълары болады. 25. Суулу жерде сары дарман, кёгетли чырпы. 27. Сагыш этиу. 28. Ёлчем. 29. 22-чи мартдагы эски байрам.

ГАЗЕТНИ 30-ЧУ НОМЕРИНДЕ
БАСМАЛАНЫНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ

Энине: 5. Тепана. 6. Зепака. 9. Терек. 10. Файда. 11. Ашлыкъ. 12. Тилек. 16. Аракъы. 18. Жабалакъ. 19. Кырслау. 20. Жамауат. 21. Атлаууч. 22. Абаза. 25. Аначы. 30. Алина. 31. Жарлы. 32. Елена. 33. Ахчалы. 34. Алатау.
Ёресине: 1. Терезе. 2. Кыалам. 3. Узада. 4. Акушер. 7. Тели. 8. Кыркъ. 13. Лакъырда. 14. Барамта. 15. Кыалауур. 17. Атламла. 23. Бала. 24. Зынтхы. 26. Налмас. 27. Чана. 28. Балыкъ. 29. Илхам.

БИРГЕ ЫШАРАЙЫКЪ

КЪОНАКЪЛА

Мени Окъоу деп бир чегемли нёгерим барды. Аны юй бийчеси Баблина Бахсан аууздунданды. Ала Нальчикни уллу орамында жангы фатар алып, ашап-жашап турадыла. Окъоу кеси да уллу күүлукъга кирип ишлейди.

Кюнлени бир ингиринде ала экиси да олтуруп, чай иче турганлай, эшиклери кьагъылды. Баблина барып, эшикни ачканында, босагга юсюнден бир кьатын бир кьолунда сабийи, бирси кьолунда четени бла, бир жашчык да этегинден тутханлай сюелип турады.

– Кирирге боллукъмуду, э, кьатын? – деп, кьонак кьатын босаггадан атлады. – Кир, харип, кир, уялма, Окъоуну ююю буду, – деп, жашчыгын да ызындан тартды.

– Келигиз, жууукъ болугъуз, – деп, Баблина бек жарык болду.

Четенни коридоргъа салды, кьонак кьатынны кеслери болган отогъа кийирди да столгъа жанлатды, аллына аш салды. Окъоу да саламлашды.

– Ий, аурунг, кьайда болганыгъызы да билмей эдим. Сау болсунла, кьоншуларыгъыз айтхандыла. Сабий-балий да тынч эселе?

– Бек тынчбыз, хатабыз жокъду. Сиз а нечиксиз? – деп Окъоу сорду.

– Хатабыз жокъду, жашаган кибик эте турабыз, – деп, кьатын акъ этмекге да жау сюрте, исси чайдан кеси да иче, жашына да ичире айтды.

Кьолундагъы кьагъанагъы сырына таууш этип тебирегенде, ёшон салды. Бары да кьадалып «уф-туф» эте, чайны кьыздырадыла.

– Элигизде, юююзде бары да сау-саламат эселе? – деп Баблина: «Бу, баям, кишибизни жууукъларындан болур, ансы бизникиледен быллай адам танымайма», – деген умут бла сорду.

– Кьартла уа кьалайдыла, харип? – деп Окъоу:

«Бу, эшта, кьатынны жууукъларындан болур, ансы бизни жаныбыздан адам туююлду», – деген сагъышда сорду.

Ашагъан, ичген да этдиле, лахорну да кьыздырдыла. Ахырында Баблина:

– Жолда кьыйналгъан да, арыгъан да этген болурсуз, жатып тынчайыгъыз, – деп, бек иги отоунда жер этип, ючюсюн да ары элтиди.

Баблина барын да тынчайтып кьайтханында, Окъоу сыртындан жатып, радиога тынгалы тура эди.

– Кимигизди, харип, бу, узакъ жууугъугъуз болур, ансы кьаршы жууукъларынгы уа мена танийма, – деди кьатыны.

– Тохта, сизникиледен туююлмюдү? – деп, эри ёрге кётюрюле сорду.

– Угъай, ийнан, мена сеникиледенди деп турама.

– Да ююнго Аллаха кьурутхан, сора ююнбашын да неге сурай эдинг да? Юйге да сен суйреп келгенсе да, сен тели!

– Кена, сени ююнге эмина кирсин, кьартланы, жашланы саулуклары сен сурадың да...

Башха болмай, радиода бериле турган оюнда, кьаугъа болдула, бир бирге айтмагъанлары кьалмады. Ахырда чыракъны да ёчюлтюле, артларын бир бирге буруп жатдыла...

Бир-эки кюн озгъандан сора элден Окъоуну эгечи телефон бла сёлешди: «Ол сизде кече кьалып кетген кьатын, анга ахшы кьарагъаныгъыз, жарык болганыгъыз ючюн, дунияны алгъышын этип, элге жайгъанды. Нечик иги этгенсиз, адамгъа алай жарык бола туругъуз. Келинни киши адамына аллай адети да болмаучу эди – ким биледи, тюзеле башлагъан болур, Аллаха шукур...»

Сизге кьонак келсе, сиз да алача жарык бола туругъуз, тенглерим!

КАЦИЛАНЫ Хабу.

Спорт

Сынамларын ёсдюргендиле

Нальчикде всестилевой каратеден «Жаш динамовчу» деген фестиваль бардырылгъанды. Анга Шимал Кавказны регионларындан жюзден аслам спортчу кьатышхандыла, ала юч жыл сан кьауумда каратени эки бёлюмюнде – «толу контакт» эм «кьорууланыу амалланы хайырлана сермешу» – эришгендиле.

Спортчуланы, аланы тренерлерин да КьМР-де ич ишле министрни орунбасары Назир Мамхегов,

«Динамо» обществону физкультураны эм спортну айнытыу управлениясыны башчысы Андрей Данилов, всестилевой каратени Владимир областьда федерациясыны президенти Олег Щепков алгъышлагъандыла.

Фестивальны биринчи кюнюнде СКФО-ну биринчилиги кьуралгъанды, анда хорлагъанлагъа Россей даражалы эришиуге кьатышыргъа эркинлик берилгенди. Эсеплеге кёре битеукоманда эсеп-

Хорламла бла кьайтхандыла

Бу кюнледе Ставрополь крайны Суворовская станицасында «Урарту» спорткомплексде боксдан тутушууда «Юность России» деген биринчилик ётгенди. Анга кьыралны онбеш региондан 129 спортчу кьатышхандыла.

Кьабарты-Малкьардан кеслерини ауурлукларында анда биринчи жерни Гюлюйланы Кьууанч (44 кг) алгъанды. «Юмюшге» Диналаны Тимур (60 кг), Шауаланы Таулан (75 кг), Аналаны Тимур (90 кг) тийишли болгандыла. Ючюнчю жерге уа Мокьаланы Альберт (48 кг),

Чыгырланы Ислам (60 кг) эм Османланы Идар (66 кг) чыкьгандыла.

Бу эришиулени эсеплерине кёре, хорлагъанла майда Анапа шахарда бардырыллык Россейни Биринчилигине кьатышырыкьдыла. Спортчула тренерле Кьартлыкъланы Ибрагимде, Чочайланы Расулда, Гюлюйланы Маликде эм Гуртуланы Солтанбекде жарау этдиле.

СУРАТДА: Гюлюйланы Кьууанч тренери Кьартлыкъланы Ибрагим бла.

Информацияланы басмагъа КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия бла ДОДУЛАНЫ Мадина хазырлагъандыла.

Алтын майдал – Уяналаны Азретде

Пауэрлифтингден халккъла аралы федерация кьурап, Москвада «WPF MASTERS 2022» ачык мастер турнир бардырылгъанды.

Анда Черек районну 1-номерли спорт школуну башчысы Уяналаны Азрет жетишимли болганды. Ол 50-54 жыл санда эм

110 килограммгъа дери ауурлукъ кьауумда эришгенди, 150 килограммны кётюргенди. Бу кёрюмдубла Азрет алтын майдалны алгъанды эм спортну устасына нормативни толтургъанды.

СУРАТДА: биринчи жерде Уяналаны Азрет.

де Кьабарты-Малкьарны каратечилери 4 алтын, 9 кюмюш, 7 доммакъ майдал бла биринчи жерни алгъандыла. Экинчи жерге – Ингушетияны, ючюнчюде Чеченни кьауумлары тохтагъандыла.

Ызы бла Олег Щепков судьялагъа кезиулю категорияларын берирча семинар бардыргъанды. Экинчю кюн а татамиге эришиуге кьатышыуда сынамларын ёсдюрюрге излеген спортчула чыкьгандыла.

Жыйымдыкъ команданы санында

Витязевода тхэквондону олимпиада тюрлюсюнден (WTF) Россейни биринчилиги бардырылгъанды. Анга кьыралны 64 регионундан 15-17-жыллыкъ 700-ге жууукъ спортчу кьатышхандыла.

Эки кюнню ичинде республиканы тхэквондочулары 4 майдал алгъандыла. Алчы жерлеге Милана

Бекулова, Ахметланы Борис, Дамир Гусейнов, Кантемир Бицуев чыкьгандыла, бу жетишимлери бла ала барысы да Россейни жыйымдыкъ командасына киргендиле.

Спортчуланы тренерле Ахметланы Амир, Ялдар Кухандоко, Кантемир бла Абдулджабар Унажовкыла юйретдиле.

Учредитель: Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламенти бла Правительство

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 40-03-24.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Кьабарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагъа «КьМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмалангъанды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда кьол салынады. 20.00 сагъатда кьол салыннганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Байсыланы Марзият - дежурный редактор. Кучукъланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасарлары; Ахматланы Лгоаза (1,2,11,12-чи бетле), Зезаланы Лида (3,9-чу бетле), Гельяланы Валентина (4,10-чу бетле) - корректорла.

Тиражы 1649 экз. Заказ № 647
Багъасы эркинди.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru